

# Я – ЛЮДИНА

## Неповторність кожної людини

1. Серед поданих слів вибери синоніми до слова *неповторний*. З'єднай їх лінією.



НЕПОВТОРНИЙ

творчий

рідкісний

винятковий

розумний

унікальний

незвичайний

здібний

щасливий

одинокий

особливий

2. Продовж речення.



Унікальність виявляється не лише в зовнішності, а й у рисах характеру, \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

3. Напиши, чим ти цікавишся, захоплюєшся.



\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

## Життя людини — найвища цінність

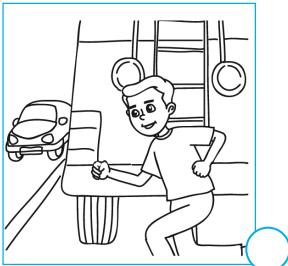
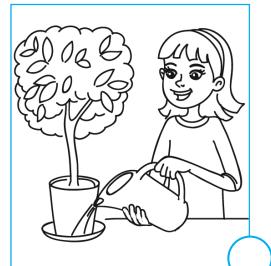
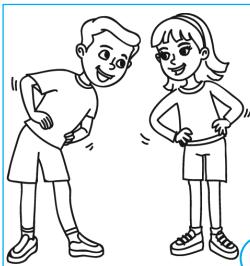
1. Поміркуй, чому людина повинна дорожити своїм життям. Запиши міркування коротко.



---

---

2. Розглянь малюнки. Вибери і познач (✓) ситуації, які не загрожують життю і здоров'ю дітей.



3. Прочитай правила поведінки за межами домівки, школи. Допиши, де потрібно, «не».



Щоб не наражати себе на небезпеку, ...

- затримуйся по дорозі зі школи додому;
- сідай в автомобіль до незнайомців;
- гуляй з друзями надворі вдень;
- розмовляй з незнайомцями;
- хизуйся дорогими речами, які є вдома;
- уникай безлюдних місць.

- 4.** З'єднай назви служб з відповідними номерами телефонів.



|                 |   |       |
|-----------------|---|-------|
| Пожежна служба  | • | • 104 |
| Швидка допомога | • | • 102 |
| Служба газу     | • | • 101 |
| Поліція         | • | • 103 |

## Безпека руху пішоходів.

### Сигнали регулювання дорожнього руху

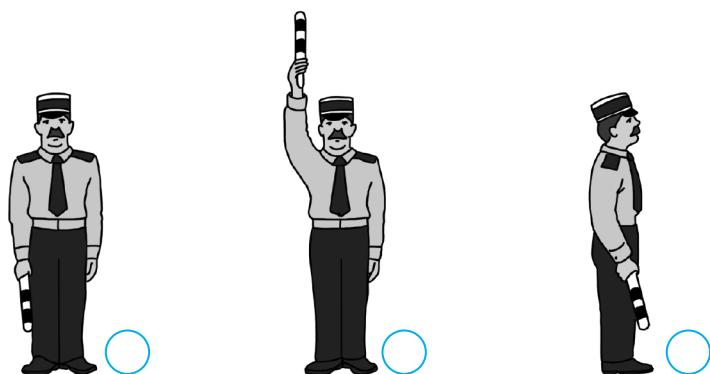
- 1.** Продовж речення.



- Пішоходи повинні рухатися по \_\_\_\_\_
- У місцях, де дорожній рух регулюється, пішоходи повинні керуватися сигналами \_\_\_\_\_
- У випадку, коли на перехресті працюють і світлофор, і регульовальник, потрібно керуватися сигналами \_\_\_\_\_
- Якщо не встигаєш закінчiti перехід дороги, треба \_\_\_\_\_



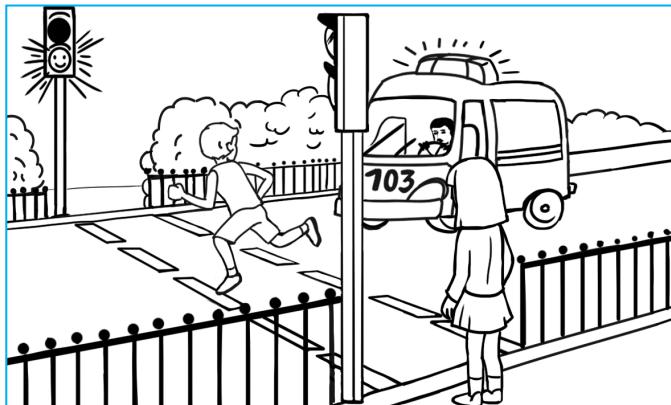
- 2.** Розглянь малюнки на с. 6. Що означають сигнали регульовальника? Замалюй кружечки кольорами, які відповідають аналогічним сигналам світлофора.



- 3.** Прочитай і обговори з однокласником/однокласницею наведену ситуацію. Хто з дітей вчинив правильно? Чому? Міркування запиши.



Петрик та Іринка поспішали до школи. Вони підійшли до пішохідного переходу. Загорілося зелене світло. Діти ступили на перехід, аж раптом почули звук сирени автомобіля швидкої допомоги. Петрик побіг через дорогу, а Іринка повернулася назад.




---



---



---



---



---

## **Види перехресть. Рух майданами**

**1.** Продовж речення.



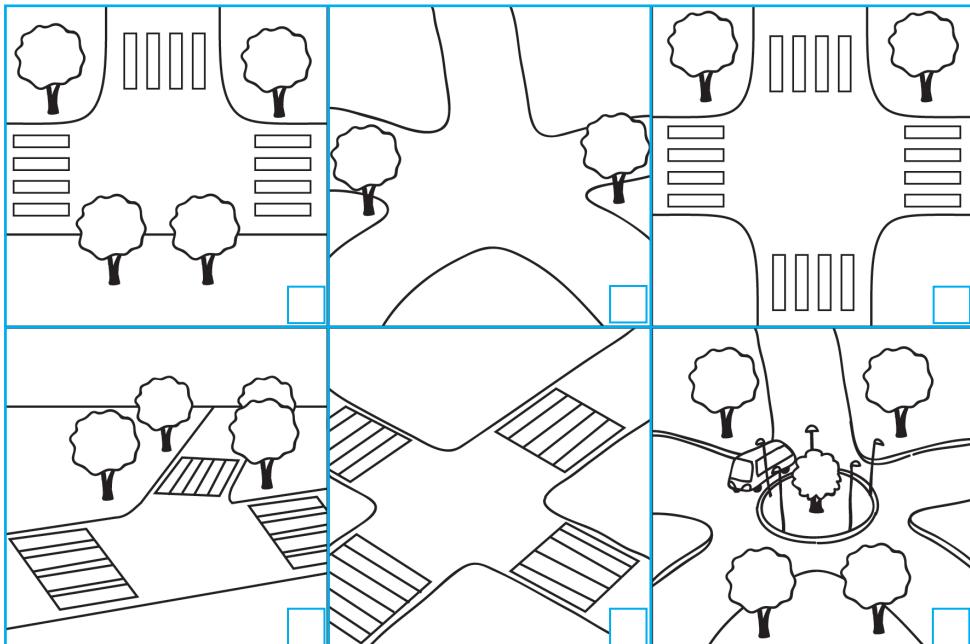
- Місце перетину вулиць і доріг називають \_\_\_\_\_

- Перехрестя, яке займає велику територію, називається \_\_\_\_\_

**2.** Розглянь малюнки. У клітинках запиши номери, що відповідають видам перехресть. Познач червоним кольором найнебезпечніші місця на перехрестях, зеленим — межі перехресть.



1. Багатостороннє перехрестя.
2. Чотиристороннє прямокутне перехрестя.
3. У-подібне перехрестя.
4. Т-подібне перехрестя.
5. Х-подібне перехрестя.
6. Майдан.



## **ЗМІСТ**

|  |           |
|--|-----------|
| <b>Я — ЛЮДИНА .....</b>  | <b>3</b>  |
| Неповторність кожної людини .....  | 3         |
| Життя людини — найвища цінність .....  | 4         |
| Безпека руху пішоходів.  |           |
| Сигнали регулювання дорожнього руху .....                                      | 5         |
| Види перехресть. Рух майданами .....   | 7         |
| Групи дорожніх знаків .....  | 9         |
| Бажання та можливості.   |           |
| Вибір і досягнення мети .....  | 10        |
| <b>Я СЕРЕД ІНШИХ ЛЮДЕЙ .....</b>   | <b>12</b> |
| Роль спілкування в житті людини .....  | 12        |
| Культура поведінки. Правила етикету .....                                      | 13        |
| Уникнення конфліктів з іншими людьми .....                                     | 14        |
| <b>Я В СУСПІЛЬСТВІ .....</b>   | <b>15</b> |
| Навіщо людині держава?   |           |
| Основні символи держави .....  | 15        |
| Мої громадянські права та обов'язки .....                                      | 17        |
| Турбота кожного про культурну<br>спадщину і довкілля .....                     | 18        |
| Приклади правопорушень серед дітей<br>та відповідальність за їх сконення ..... | 19        |
| Соціальна роль людини .....  | 21        |
| Гроші. Планування бюджету .....  | 22        |
| <b>МІЙ ДІМ — ПЛАНЕТА ЗЕМЛЯ .....</b>   | <b>23</b> |
| Уявлення про Всесвіт та Сонячну систему .....                                  | 23        |

|   |    |
|---|----|
| Сонце.....  | 24 |
| Планети Сонячної системи .....  | 25 |
| Земля — планета Сонячної системи .....  | 27 |
| Добовий і річний рух Землі.....   | 28 |
| Теплові пояси Землі.....  | 29 |
| Місяць — природний супутник Землі .....   | 30 |
| Сузір'я.....  | 31 |
| Чумацький Шлях — наша Галактика.  |    |
| Дослідження Всесвіту .....  | 32 |
| Навчальний проєкт<br>«Мандрівка просторами Всесвіту,<br>про яку ти мрієш» ..... | 33 |
| Горизонт. Сторони горизонту .....   | 34 |
| Орієнтування на місцевості за Сонцем<br>і місцевими ознаками .....              | 35 |
| Компас .....  | 36 |
| Зображення місцевості на плані .....  | 37 |
| Географічна карта.....  | 38 |
| Читання плану і карти з використанням<br>умовних знаків і масштабу .....        | 40 |
| Океани, материки і частини світу.....   | 42 |
| Розселення людей на Землі.  |    |
| Кількість населення на нашій планеті.....                                       | 43 |
| Форми земної поверхні.....  | 44 |
| Як змінюються форми земної поверхні.....  | 45 |
| Як вулкани і землетруси змінюють<br>земну поверхню .....                        | 46 |
| Погода. Прогноз погоди .....  | 48 |
| Природні зони Землі.....  | 49 |

|   |    |
|---|----|
| Тихий океан .....                             | 50 |
| Атлантичний океан.....                        | 51 |
| Індійський океан .....                        | 52 |
| Північний Льодовитий океан .....              | 53 |
| Людина і Світовий океан.....                  | 54 |
| Антарктида.....                               | 56 |
| Жива природа Антарктиди .....                 | 57 |
| Контурна карта півкуль .....                  | 58 |
| Календар спостережень .....                   | 60 |
| Мої дослідження в світлинах та малюнках ..... | 68 |

---

## Відповіді

- c. 16.** 1. Україна. 2. Незалежна. 3. Рада. 4. Конституція. 5. Вибори. 6. Київ. 7. Президент. 8. Народ. 9. Міністрів.
- c. 32.** 1. Венера. 2. Супутник. 3. Каденюк. 4. Армстронг'. 5. Корольов. 6. Гагарін. 7. Телескоп.
- c. 39.** 1. Паралелі. 2. Гори. 3. Меридіани. 4. Рівнини. 5. Умовні. 6. Водойми. 7. Масштаб.
- c. 45.** Гімалаї.
- c. 46.** 1. Рівнина. 2. Вітер. 3. Балка. 4. Горб. 5. Бархан. 6. Яр. 7. Вода. 8. Насип.
- c. 52.** Саргасові.
- c. 53.** Риба-зебра.
- c. 55.** 1. Водорості. 2. Кусто. 3. Електрична. 4. Батискаф. 5. Цунамі. 6. Кити.
- c. 55.** Кит. Черепаха.
- c. 57.** 1. Буревісник. 2. Щучник. 3. Тюлень. 4. Пінгвін. 5. Лишайник.